

**PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA**
WP.420.32.2024

Warszawa, 06 czerwca 2025 r.

Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

W odpowiedzi na pismo z dnia 12 marca 2025 r. (znak: SPS-III.020.53.2025) uprzejmie przedstawiam w załączeniu opinię Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 23 maja 2025 r. w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (druk sejmowy nr 1131).

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa
sędzia Rafał Puchalski

/podpisano elektronicznie/

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

1 dz SPS-III.020.53.13.2025

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

KRAJOWA RADA SĄDOWNICTWA

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 23 maja 2025 r.

**w przedmiocie rządowego poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks
postępowania karnego (druk sejmowy nr 1131)**

Krajowa Rada Sądownictwa, po zapoznaniu się z projektem ustawy o zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego, przedstawionym przy piśmie Zastępcy Szefa Kancelarii Sejmu z 12 marca 2025 r. (znak: SPS-III.020.53.2025), zgłasza do niego poniższe uwagi.

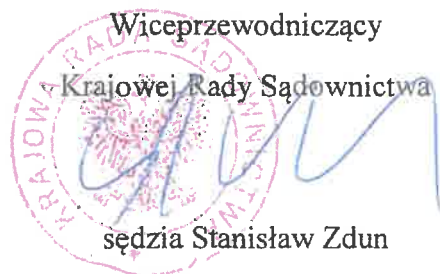
Rada podtrzymuje swoje stanowisko, wyrażone w opinii z 4 marca 2025 r. w przedmiocie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (UD153), odnośnie do zmian w **art. 249a § 1a k.p.k.** i **art. 250 § 2b k.p.k.** Rezygnacja z możliwości ochrony świadków w procedurze aresztowej, poprzez usunięcie tego przepisu oraz zmianę **art. 249a k.p.k.**, nie zasługuje na akceptację. Nie każdy świadek, wobec którego zachodzą przesłanki z **art. 250 § 2b k.p.k.**, spełnia kryteria objęcia go statusem świadka anonimowego z **art. 184 k.p.k.**, a jednocześnie jego dane z uwagi na jego bezpieczeństwo mogą wymagać ich nieujawniania podejrzanemu. Obecne rozwiązania wychodzą naprzeciw tego rodzaju potrzebom i rezygnacja z nich nie jest uzasadniona.

Rada podkreśla także, że przedstawione w projekcie propozycje dotyczące tymczasowego aresztowania również budzą poważne wątpliwości i wymagają korekty. **Art. 258 § 2 k.p.k.**, w obecnym oraz proponowanym brzmieniu, pozwala na stosowanie tymczasowego aresztowania wyłącznie na podstawie grożącej oskarżonemu surowej kary. Tego rodzaju konstrukcja normatywna narusza zasadę proporcjonalności (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP) i jest sprzeczna z zasadą wyjątkowości stosowania tego środka (art. 257 § 1 k.p.k.). Samo zagrożenie wysoką karą nie powinno stanowić domniemania procesowego ryzyka wpływającego na wynik postępowania, zwłaszcza bez realnych dowodów uprawdopodobniających takie zachowanie oskarżonego. Zarówno w doktrynie prawa karnego, jak i w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego oraz Sądu Najwyższego, przepis ten był wielokrotnie krytykowany jako zbyt represyjny i dający podstawy do nadużywania aresztu tymczasowego. Przepis ten tworzy domniemanie negatywnej postawy procesowej wyłącznie w oparciu o typ kwalifikacji prawnej zarzucanego czynu, co godzi w zasadę domniemania niewinności. Podkreślić należy, że w sprawach karnych o tle gospodarczym, często o dużym stopniu złożoności i niejednoznaczności ocen prawnych, ryzyko błędnej lub zbyt pochopnej, na etapie decyzji o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, oceny co do winy oskarżonego

jest wyższe niż w innych kategoriach spraw karnych. W takich przypadkach tymczasowe aresztowanie, motywowane „groźącą surową karą”, prowadzi nierzadko do nieodwracalnych skutków gospodarczych anihilujących byt przedsiębiorstw prowadzonych przez oskarżonych, utraty miejsc pracy dla zatrudnianych przez nich osób, zakłóceń w lokalnym rynku usług i produkcji oraz zniszczenia relacji kontraktowych i utraty zaufania kontrahentów. Wpływa także na motywację sądu do orzeczenia bezwzględnej kary pozbawienia wolności, co nie pozostaje bez związku z finalną możliwością wytworzenia podstawy dla odpowiedzialności odszkodowawczej skarbu państwa w wypadku wydania wyroku uniewinniającego.

Wobec powyższego Krajowa Rada Sądownictwa sugeruje, by zamiast proponowanej redakcyjnej zmiany, przeprowadzono pełną eliminację § 2 z art. 258 k.p.k. Takie rozwiązanie przywróciłoby równowagę pomiędzy potrzebą zabezpieczenia postępowania a ochroną praw jednostki, chroniłoby przedsiębiorców przed nadmierną ingerencją państwa na podstawie niezwyfikowanych zarzutów, ograniczałoby ryzyko gospodarczych i społecznych skutków stosowania aresztu oraz wzmocniłoby zasadę domniemania niewinności. Eliminowałoby w znacznym stopniu także ryzyko odpowiedzialności materialnej Skarbu Państwa za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie w wypadku nie orzeczenia kary pozbawienia wolności wobec osoby tymczasowo aresztowanej. Jednoczesne pozostawienie w mocy przesłanek tymczasowego aresztowania przewidzianych w art. 258 § 1 i § 3 k.p.k. zapewni nadal realne narzędzia procesowe do ochrony toku postępowania karnego. Przesłanki te odnoszą się do konkretnych okoliczności sprawy i mają bezpośredni związek z potrzebą zabezpieczenia procesu karnego. Są one bardziej obiektywne i weryfikowalne niż abstrakcyjna, oderwana od stanu dowodów przesłanka oparta wyłącznie na groźącej surowej karze. W związku z tym, nawet po eliminacji § 2 z art. 258 k.p.k., sądy zachowają wystarczające podstawy prawne do stosowania tymczasowego aresztowania w przypadkach rzeczywistego zagrożenia dla prawidłowego przebiegu postępowania, co jednocześnie ogranicza pole do nadużyć i wzmacnia standardy ochrony praw człowieka oraz w większym stopniu zapewni proporcjonalność w stosowaniu tego środków przymusu.

W zakresie pozostałych zmian Rada nie zgłasza uwag, oceniając je pozytywnie.

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa

sędzia Stanisław Zdun